

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITG, NÚM 20, BOTIGA BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fòra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—EXTRANGER, 2'50

UN DIA DE JESÚS

PUBLI Valeri Optim, jove patrici, de la família Valeria, una de les més riques en patrimoni de terres a la Campania, va trobar-se a Jerusalem en els dies de la predicació de Jesús Nazare, anomenat el Crist; y de la seva coneixensa ab aquet visionari ha deixat unes memòries, encara inèdites, que bé poden considerarse com un Evangeli desconegut. D'aquestes memòries extrec la pàgina que avui, com actualitat, vull oferirvos.

En aquells dies vaig ésser convidat a dinar a casa d'un jueu ric d'Arimatea, que's deia Josep, gran aimador de la filosofia y coneixedor profund de la nostra Roma, ont era anat en els primers temps d'August. Josep havia convidat també, aquell mateix dia, al predicador Jesús, un de tants propagandistes que pululaven allavors pels carrers y plassetes de la vella ciutat.

Dinavam a fòra vila, a una masia dels encontorns de Jerusalem. Era un paisatge sinistre, entre montanyes. Les còves dels leprosos obrien allà enfòra les goles negres, sota un penyal desnú y feresteg. Figueres bordes, etzavares, cards. Una palmera magre, a la vora d'una cinia, obria el raquitic ventall.

Acabant de dinar, conversavem a l'amor del bon vi, que uns esclaus arabians de Josep havien vessat en les nostres copes. Y Jesús, la mirada fita en la rojor del vi, semblava entregat a fantasies de vident.

—Rabi—vaig dirli,—la vostra doctrina haurieu de predicarla a la nostra Roma, més aviat

que an aquesta Judea, que es la nació més hostil a tot extranger. Els vostres germans de rassa no us poden comprendre, ells que no tenen el sentit de les coses immortals y de les amables amplituts d'ànima. Veniu a Roma, avui que l'escola del vell Plató y la filosofia del Portic proclamen allà, com vos aquí, la paternitat dels déus respecte a tots els homes y l'enfortiment de l'home pel dolor.

—Potser no'm creuras, romà—va respondre'm,—si't dic que jo m'asseuré un dia al trono del Cèsar, a la teva Roma, y desde allà dictaré lleis al món.

—Tal volta tinguis raó, Mestre. Però desde ara't dic que no seras tu qui venceras a la Roma cesària, sinó ella qui't vencerà a tu. No serà la teva doctrina, la que dicti la llei de pau als homes de tot el món desde la ciutat capital de la terra. Serà l'eterna sed de domini humà, l'eterna crudeltat imperial dels homes, qui aprofitarà la teva doctrina com a nou instrument de mal y d'opressió. El dia en que un Cèsar se posi les teves vestidures de rabi, o que un dels teus rabins se posi les vestidures d'un dels nostres Cèsars-Pontífices, ¿què'n romandrà dels teus sermons? Tu has donat als homes una antorxa pera que s'iluminin; però els homes en faran una teia pera cremar pietosament llurs propis germans, en nom teu, sobre les pires.

—Germà gentil—replicà Jesús,—allà ont un home mori per obra dels altres, ab ell seré jo y ab ell moriré per mà dels altres.—

En aquell moment vaig adonar-me de que un dels esclaus, de cara etiòpica y pit d'atleta, escoltava embadalit a la porta del cenacle. Sobre'l seu cap, tremolós, aguantava una àmfora de vi d'Eugaddi.

—¿Voleu, mestre, treure'm d'un dubte que m'acudí l'altre dia, tot sentintvos una paràbola contra'ls rics, predicada a les turbes? La vostra doctrina té pera nosaltres, romans, el greu defecte d'ésser una lloansa dels homes inferiors, de les rasses esclaves, que no han sabut resistir l'espasa dels nostres conqueridors ni competir dignament ab la ciencia dels nostres sabis. La vostra paraula... ¿què us diré?, es... una ètica d'esclaus!

—Jove—contestava el Nazare,—si tu voies que l'esclau se dignifiqui y rompi les seves cadenes, sobre tot les de l'ànima, bé cal que li donguis el poder de ferho; y aquet poder es la meua paraula. Per això els meus deixebles m'anomenen, sobre tot, la *Paraula*. Si'm sabessis comprendre te diria que l'esclau y el plebeu pujaran a patricis y que'ls patricis seran esclaus sense rebaxarse, perquè serviran a l'Esperit y no a la carn.—

Josep d'Arimatea, amatent, intervingué:

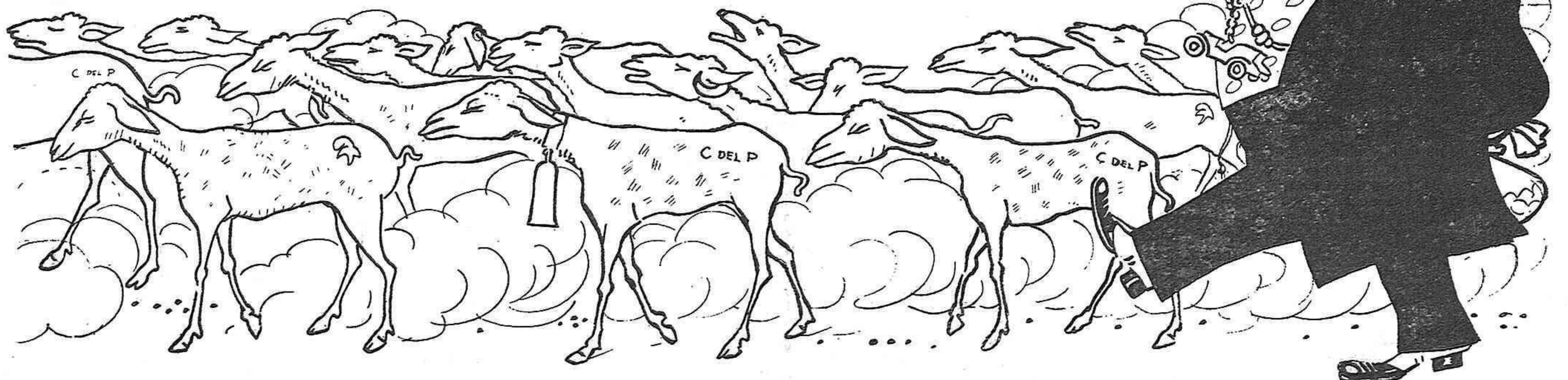
—Publi, jo conec molt bé, com sabs, la teua Roma. Conec molt bé les doctrines que fan la vostra anomenada per tot el món, y he estudiat en els anals dels pontífices la vostra historia y en els comentaris dels juristes el vostre dret. Y bé: jo dec dirte que hi ha hagut, entre vosaltres, y hi haurà sempre, dues maneres d'entendre això que tu'n dius ètica d'esclaus. Hi ha l'ètica dels esclaus que volen deixar d'ésserho, y l'ètica dels esclaus que's resignen a ésserho sempre, acceptant com un decret de l'Etern l'esclavatge. Però la gloria dels vostres temps de república es la tradició dels vostres esclaus y plebeus, que volien ascendir a ciutadans: els de l'Aventí en temps d'Agripa, els que imposaren el Tribonat, els que somogueren Roma ab els Graccos, els que s'alsaren

en guerra sota Eunus y Spartac. En cambi, ¿sabs quin es el fonament més fort de l'actual Imperi? ¿Sabs ont s'apoia el trono del Cèsar? S'apoia en l'altra ètica d'esclaus, la dels que's resignen, la dels que creuen un dret diví el despotisme d'un home, y no trobarien ja entre ells la virilitat d'un Scevola o d'un Brutus.

—Josep—vaig dirli,—potser es per això que'l Mestre ens profetisava l'adveniment d'un Cèsar rabinic, diguemne cristià, com s'anomenen els deixebles de Jesús; o bé l'adveniment d'un Rabi que's vestirà la porpra d'August. Veritablement no hi ha res més util a la tirania absoluta d'un sol home, que la resignació de tots els demés homes. Si els homes se declaren ovelles, això afavoreix a l'Unic que's declari llop... Sols aixis l'antiga República nostra podrà esdevenir completament un escambell de l'Imperator.

—En veritat us dic—reprengué, finalment, Jesús, anomenat el Crist,—que qualche dia també els meus deixebles invocaran aqueixa República contra aqueix Imperi, y moriran per mi sense saberho...—

Un gran murmullo que venia de fòra ens va

ELS BENS DEL «CAUDILLO»

—Ara que ja'ls tinc ben pelats, lo més convenient serà vendre'ls.

sorprendre. Els esclaus, a la porta, s'obstinaven en no voler que entrés una dona. La dona era hermosíssima, bruna, d'ulls negres, opulenta. Una cabellera espessa li tombava sobre l'espatlla nua. Josep va fer-la entrar. Jo vaig mirar-la intensament, ab una inclinació de tot el meu erotisme romà per les belleses exòtiques, ont me semblava assaborir el pler de la victòria de Roma sobre les terres y les rasses.

En les mans de la Dona, antiga meretriu, segons Josep va dir-me, una palma vibrava. Va acostarse a Jesús y va oferir-li, com un present simbolic de no sé quines transcendències. Després, agenollada, va besar, llargament, els peus del Mestre y l'extrem de la seva túnica, que guaria tots els mals.

Jesús, somrient, li passà la mà pels cabells ab lentitud amorosa y casta; li cenyí el coll ab la palma verda; s'acostà per darrera vegada als llavis la copa quasi plena, y la vessà després, com una unció, com el bateig ritual dels essenis, sobre la cabellera negra. Unes gotes romangueren com a rubís entre aquells fils nocturns, y brillaven en les puntes agudes de la fulla de palma.

—Dona—digué el Rabí,—aquesta palma es la corona de la teva virginitat nova, que ningú desflorarà mai. Aquet vi és la meua sang, que correrà ja eternament sobre la terra, desde la teva cabellera de Dona que ha preferit l'amor a l'argent, l'esperit a la carn. Dona: desde avui te diras *Humanitat*.—Veste'n, estas salvada.—

Algú va dir-me, dies després, que aquella Dona fou rebatejada ab la veritable sang del Fill de l'Home; perquè en les hores de Crucifixió va acostarse a la creu, y la ferida del costat derramà damunt d'ella una altra pluja de Vi simbolic... La dona, descenyintse la palma simbòlica, que portava encara, va nuarla als peus de Jesús, invadits ja de la fredor mortal; y la palma, que havia acompanyat a Jesús en els hosannes, s'amarà d'aquella vermellor com d'una porpra... Desde aleshores la palma, pera els deixebles, uneix el símbol de martiri an el símbol de virginitat; y aquella sang va esser feconda...

GABRIEL ALOMAR

El bè de Pasqua

Escolta, amic bon minyó: tu sabs que l'Espanya actual té un codig fonamental que se'n diu Constitució.

Que d'eil en vol prescindir el Govern massa vegades, y que les Corts són tancades y, ¡viva Déu, s'han d'obrir!

S'han d'obrir per fer sabè al Govern y an a qui el guia, que no hi ha soberania com la del poble...—¡Bè!... ¡bè!...

¡No estas cansat de sentí que, entre les lleis que regeixen, n'hi ha una que l'aborreixen el liberal y el carlí?

Llei de funest resultat, que en cada home té un contrari, combatrela es necessari fins a haverla derogat.

Si ningú la vol per què y a favor de qui, sofrirla? Si algú té por d'abolirla, ho farà el poble.—¡Bè!... ¡bè!...

Finalment, amic bon Jan, pesi a Fransa y a Anglaterra, s'ha d'acabà aquesta guerra que tan cara ens ve costant.

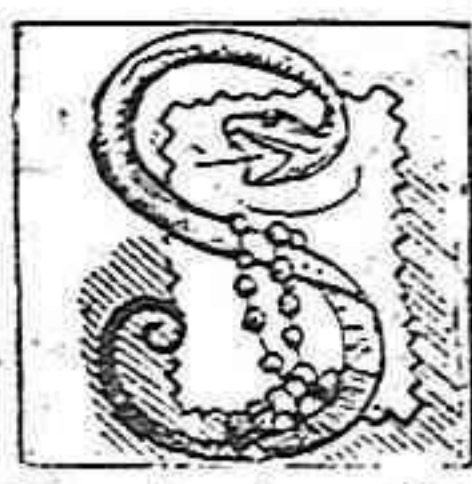
El Govern, ab bones raons, manté oberta la sangria, y per ella cada dia el país perd fè y milions.

Y un cop perduda la fè, si, malgrat la sang vessada, la guerra no es acabada, ¿què dirà el poble?—¡Bè!... ¡bè!...

VERDUM

El llorer de l'estofat

OM als claustrers de Santa Agna. Un formiguer de dones y criatures.

¡Quina espessor de palmes y palmoms, y branques de llorer florit, onejant al vent!

Y ¡quin xivarrí, la mainada, disputantse els primers llocs vora el portal!

Els tipus de l'escena són els de sempre, els de cada any en la típica diada: les nenes-bibolots fentse portar per la criada l'orgullosa palma atapaída de llossos y confitures; els borde-gassos sapats carregant ab els classicos arbres de llorer; les velles arrossinades duent a la mà el ramellet de farigola, de romani o d'altres herbetes, y els nois de casa bona, disputantse pera veure qui d'ells, picant ab el palmó a terra, sab ferli treure més *cabellera*.

Un rialler sol de primavera entrant per les arcades ojivals..., tot ajuda a donar animació y vida al quadro semicatólic.

La cridoria aixorda ja fa estona.

—¡Obriu!... ¡Obriu, que volem entrar!

—¡El ram!... ¡El ram de la passió!

Per fi les portes s'obren pausadament y l'alegre onada de fidels s'aboca a l'interior del temple. La fosca de la nau central engoleix els daurats reflexes de les palmes.

El capellà, vestit de pontifical, escampa creus y més creus assí y allà, beneint els rams de tota aquella munió enjogassada y cridanera.

De prompte, en aquell mateix instant, una dona escardalenta y mal girbada s'obre pas entre la multitud, alsant ab les dues mans una olla fumejanta.

Són pocs els que s'han ficat en l'original manobra; entre aquets pocs hi ha una minyona, la qual, tota astorada, s'apropa a l'extranya visió... Y se sent aquet dialeg:

—¿Ont va, ab l'olla, senyora Agneta?

—¡Calla, dona!... ¡Me n'ha passat una com un cove: ja tenia l'estofat mitg cuit y ara'm recordo que'l llorer que hi he tirat... no era beneit!...

KALITUS

Dies alegres

¡ETEJEMNOS el front de la cendra quaresmal y disposemnos, a fruir aquets dies lluminosos de la Pasqua florida.

Avui a la nit sortiran les alegres caramelles omplint l'aire de cançons y de perfums. Mentres el ballester enlairarà el ram de flors, uns ulls enamorats estaran fits a la finestra, pera veure apareixer el bust de la xamasa donzella que, boi posant el parell de colomins al cistelló, buscarà àvidament entre'ls joves cantaires aquells ulls enamorats. Alguna no sortirà a la finestra, pensant melengiosament en el jove que l'estima y que en aquells moments potser enfonzarà la mirada en una traïdora foscor de aont pot sortir la feridora bala.

Demà al matí serà la festa dels infants. Els padrins, els avis, els bondadosos parents de totes categories, tenen una *mona* més o menys rica y un petó sempre tendre pera'l fiol, el nét o el nebot que'ls anirà a buscar. Algunes *mones* no acudiran al desitj d'alguns nens y altres se tornaran senzilles postals vingudes d'allà lluny, d'aquells païssos aont se refugia la gent que fuig dels mals governs, de la miseria, del caciquisme, de les guerres tontes, dels impostos barbres y d'un pilot de coses odioses que en nostra terra entrebanquen el camí de la vida.

Demà passat qui tingui mona y tingui diners anirà a menjarsela y a gastarse'ls alegrement. Són dies de treva, y es inutil demanar que'ls tips se recordin dels dejuns, ni que'ls dejuns pensin en reivindicacions ni en rebeldies. La santa rutina per un cantó y el sol primaveral per altre, omplen el cap vuid dels panxa-plens ab visions de color de rosa y la panxa vuida dels cap-calents d'una suau y enervadora conformitat.

Som un arbre mort, enrotllat per l'eura. Una esplèndida brotada tapa d'un hermós vert la podrida soca. Enlluernats per l'alegria de les festes, la fastuositat de les flors, la xerradissa dels aucells, l'esplèndidesa del sol y l'hermosura de les dones, no veiem ni volem veure els horrors de la guerra, les negrors de les vagues, la sangria de l'emigració, els plans descabellats d'en Canalejas y l'avens constant d'una onada de reacció que ha d'ofegarnos.

Potser val més riure que trencarse el cap ab tristes filosofies. No tirem aigua al saborós vi, enfortit pel sol d'Abril y endolsit per ulls femenins. Cantem caramelles, alegrem als infants, mengemnos la *mona*, apagant la sed en llavis rojos, y olvidem als governs, als clericals y a totes les malures que roseguen l'arbre de

la patria, pera ficarnos tan sols en l'hermosa brotada de l'eura que superficialment el cobreix.

¡Felisses Pasqües!

JEPH DE JESPU

ORGANISAT per la Conjunció republicana-socialista, va celebrarse l'altre divendres en el teatre Barbieri, de Madrid, un gran miting contra tres coses, igualment impopulars: la clausura de les Corts, la guerra del Rif y la llei de Jurisdiccions.

Com ja pot suposarse, els oradors, que eren l'Azcarate, en Salvatella, en Soriano, en Pau Iglesias, en Pedregal y en Melquíades Alvarez, varen deixar al Govern com un drap brut, posant de relleu la seva absoluta carencia d'escrupols y la pasmosa tranquil·litat ab que ve faltant a tots els seus compromisos.

Però el Govern, com si res.

Les Corts continúen tancades, y ningú sab quan tornaran a obrirse.

La campanya del Rif segueix el seu curs regular... o irregular, per dirho d'una manera més exacta.

Y la llei de Jurisdiccions, brillant y afilada, penja avui, com el primer dia, sobre'l cap dels que s'atreveixen a agafar una ploma pera manifestar honrada y llealment la seva opinió sobre determinats assumptes.

Per fortuna, ens queda un consol:

¡Governa en Canalejas!

Y en Canalejas es el primer dels demòcrates espanyols, l'amic de les classes proletaries, el més ferm partidari de la supremacia del poder civil y, abans que tot y per damunt de tot, un home de tribuna pública y un defensor entusiasta dels sagrats drets del Parlament.

¡Per tot lo mateix!...

A Grecia, a la dolça patria de l'Art y la Poesia, acaben de celebrarse eleccions.

Doncs be; segons els datos definitius, han resultat elegits els diputats següents:

147 venizelistes, 8 theolokistes, 3 zainistes, 7 maumichaelistes y 8 ryallistes.

Es dir, tots ells aliats o devots de tal o qual personatge. ¡Istes!...

¡Ni un, ni un sol amic lleal y desinteressat del bé, del progrés, de la llibertat de Grecia!

Excelencies de la nova esquadra.

Ab tots els requisits oficials que són de rigor, el dissabte varen ferse a Cartagena les probes del torpeder *Número 1*, acabat de construir en aquell arsenal.

Aixerit y orgullós, el nou barco va sortir del port, y...

Y res. A les poques hores hi tornava a entrar, motxo y concirós, remolcat per un altre vapor que en alta mar acabava de recullirlo.

Les averies que havia sofert no li permetien caminar ab les seves propies *comes*.

Bon principi, ¿eh?

El conflicte de l'Institut de Lleida, de que parlavem en el número de l'altra setmana, ja està «en principi» arreglat.

Per encarre del Govern que, sempre generós, pagarà tot el gasto, s'ha trassat un plan pera construir un altre edifici y s'ha fet el presupost.

Import total de l'obra: 70.000 pessetes.

Com comprendrà el lector menos practic en aquestes materies, el nou Institut de Lleida promet ser una construcció monumental.

¡70.000 pessetes!... Una cosa aixís hem gastat nosaltres en la nova pescateria del Mercat de Sant Josep...

A la professó de Setmana Santa.

Una de les cucurulles, tapat el cap ab el tetrí cucuruto, duia el bras estirat aguantant una creu.

De prompte, al tombar una cantonada, se posa a tremolar.

—¿Què't passa?—li pregunta un dels *arre-gladors*.

—¡Calla, home!... ¡Es que acabo de passar per davant del sastre!

MOLINS DE REY, 2 d'Abril.

Dona gust sentir les sessions del nostre Ajuntament, de la manera que'ls de la minoria republicana deixen en ridicul al *pare Amat*, aimant de les doctrines dels *Duros*, *Pesseies*, *Rals*. Aquet senyor es un subjecte que, quan contesta a alguna pregunta dels republicans, després de tenir poca urbanitat y de faltarli molta cultura, les moltes discussions que's tenen les entén totes al revés.

Creguim, *pare Amat*, li farà una recepta que, si la compleix, crec que li serà molt util pera les sessions vinentes. Fassi com els seus companys ex federals que, durant les discussions, no diuen «aquesta boca es meua».

El protectorat

Firmat pel noble Hafid, a qui Alàh guardi, y per la part «contraria», el solemne, amistós, lleal conveni que ve a posà al Marroc als peus de Fransa, es ja un compromís ferm, una escriptura dugues voltes sagrada, y del seu compliment n'han de respondre, —així ho diuen les bases— el moro desdixat ab sa impotencia y el poderós francès ab ses esquadres. ¡Que l'Historia l'apunti, aquet gran dia! El nou protectorat està ja en marxa.

El nou *protectorat*... ¡Eh, quina broma! ¿No us fa gracia, amics moros, la paraula?

¿Sabeu què significa aquet mot ab que Fransa avui us marca?

Abans, quan un rei llest y ab pocs escrupols se volia quedà ab els béns d'un altre, li buscava bronquina per qualsevolga causa; declarada la guerra, invadia els estats del seu confrare y, després d'arrasar sis o set pobles y de guanyà un parell de grans batalles, concedia al ventsut un armistici, la pau era firmada y el rei dels pocs escrupols, tot envainantse el sabre, per' cobrarse les costes del litigi se quedava ab les terres ocupades.

Ara les coses van d'un altre modo. ¿Que tal nació, tal isla, tal comarca fa goig a un poble fort?... Res de violencia!... Sang freda y diplomacia. Ab delicades formes s'agafa al soberà d'aquell reialme y se li dona a entendre que, per tenir guardades ses riqueses mineres, ses provincies, cal que sens dilació corri a posarles sota un protectorat.

Ple d'ignocencia —y, al mateix temps, veient al lluny gronzarse uns quants acorassats dels més tremendos— el candorós monarca accepta el bon consell que se li dona, les tropes dels grans barcos desembarquen, «¡Visquen els protectors!», un xic de música y, *arriba!*; ja està feta la jugada.

Per xò, moros amics, no heu d'afligirvos, que lo que us passa, al fi, no es cap desgracia. Dirigits per Alàh o per la República, pagareu lo mateix que abans pagaveu; en moro o en gabatxo, hi haurà en alguna casa un lleterro molt gros que dirà: *Impostos*, y sota els plecs del pabelló de Fransa, com quan el de la santa Mitja lluna moventse a impuls del vent us amparava, els que tinguin pa sèc podran fer sopes y els que nó, seguiran ballantla magre.

C. GUMA

En Canalejas, lliberal

A hem passat la setmana nomenada *santa*, y un cop més, mercès als bons oficis del Govern lliberal, ha sortit la fè victoriosa de la lluita que, a l'arribar aquets dies, l'incredilitat y l'excepcionisme, fills del dimoni, cada any solen entaularli.

El principi religiós, la encarna en un més

enlla (?), ha tingut enguany l'apoi d'en Canalejas, ahir anticlerical ferotge, partidari de la llibertat del pensament, y servidor fervent de la Roma pontificia, fanàtica y reaccionaria avui. ¿Qui ens diu que passin gaires dies sense que vejem an en Canalejas donar per l'habit de carmelita la casaca ministerial, que tan malament porta, y canviar el banc de la Presidencia per la trona d'alguna iglesia?

Ja se sab que en Canalejas es una paradoxa vivent. No dona un pas, no pren una iniciativa, que no suposi una contradicció ab quelcom que ha fet o dit mitja hora abans. D'aquí, principalment, la seva manca d'energia y la complerta indecisió en que viu.

Mai, ni en els temps en que davant del Poder hi ha hagut homes d'un criteri tan reaccionari, tar accentuat, com els d'un Azcárraga o un Maura, posem per exemple, havia estat el clericalisme tan ben servit, ni havia tingut les seves espatlles tan ben guardades, com d'ensà que es en Canalejas, l'home dels fums y les arrogancies progressives, l'encarregat de protegirlo.

Si hi ha algú que trobi les nostres afirmacions exagerades, pari el tal atenció a lo succéit aquets dies en la nostra Barcelona, aont, per manament exprés de la primera autoritat civil, han deixat de funcionar, durant els dies nomenats sants, tota mena d'espectacles.

De temps immemorial, els nostres teatres, els balls, els concerts, tots els divertiments publics, en una paraula, sospenien aquets dies les seves tasques, baldament contrariessin d'aquet modo a un nombre respectable y respectuós de ciutadans de criteri y esperit independent, als quals, pera satisfacció d'una reduida minoria, s'obliga, per espai de tres dies, a anar al lit en havent sopat.

Cedint a certs escrúpols, que no es del cas jutjar en aquet moment, obraven les empreses d'espectacles per sí soles d'aquesta forma, sense que mai l'autoritat s'hagués ficat en el seu procedir.

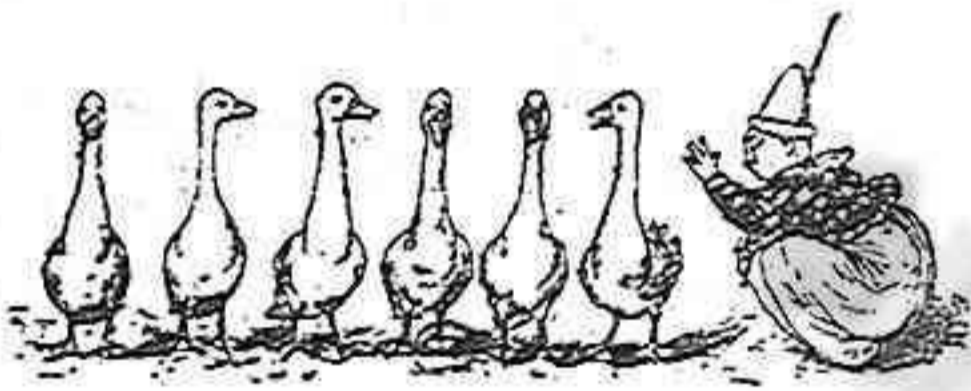
Havia d'esser ara, en temps d'un règim dit lliberal, quan, oficiant el Governador als empresaris d'espectacles, els comminés ab no sabem quines penes severíssimes—les de l'infern serien apropiades,—en el cas de que, durant el dimecres, dijous y divendres sants, no tanquessin y barressin les portes.

Y tots contents.

Els babaus, perquèls sembla que no governa la reacció. Els reaccionaris, perquè essent en Canalejas y no en Maura l'encarregat de vetllar pels seus interessos, saben que sobre estar més ben servits se treuen del damunt la responsabilitat que l'exercici del mando comporta. En Canalejas, l'infelís, perquè servint a la reacció, posantse incondicionalment a les seves ordres, pensa allargar indefinidament la seva vida ministerial.

Unicament el veritable poble, el que no's fia de les apariencies y hi veu de lluny, sab que no hi ha entre en Maura y en Canalejas, un y altre servents incondicionals de la monarquia, la diferencia que alguns suposen.

BAC DE RODA

La Fransa y els catalanistes

VOSALTRES, catalanistes tradicionals, que tant us haveu distingit per la vostra francofobia, pel vostre rencor a la Fransa, cal que us atureu un moment a pensar si ha arribat l' hora de rectificar els vostres judicis y els vostres sentiments anti-francesos.

Si odieu la Fransa perquè es republicana, perquè es radical, perquè es anti-clerical, podeu seguir ab el vostre odi. Aquet serà logic y no tindrà cura.

Però si l'odieu perquè la creieu furibondament unitaria y centralista, perquè la teniu per anti-nacionalista implacable, per amiga de totes les unificacions, per enemiga de totes les diversitats, per perseguidora dels particularismes, ¡ah!, aleshores sí que heu de procedir a una revisió dels motius de la vostra antipatia anti-francesa. Es possible que si feu, serenament y ab coneixement de causa, aquesta revisió, us trobeu en el cas de rectificar noblement el vostre concepte.

La tendència unitaria de la Fransa contemporània es innegable. Li trobariem, sens dubte,

atenuants, explicacions. Però, pel cas, tant se val. Donemla, ras y curt, per innegable. Aixís y tot cal regoneixer que, en general, la Fransa, quan ha volgut imposarse a les regions del seu territori—a la Bretanya, a la Provença,—no ha arribat als extrems de crudeltat, de brutalitat y de violència a que s'ha arribat en altres llocs, com a l'Anglaterra, com a l'Alemanya, com a la Rússia, com a l'Hungria.

Mes tot això ja es del passat. Qualsevol que estigui enterat de l'actual moviment de l'idealitat y de la política francesa, sab que la centralisació es ja, a Fransa, una cosa completament caducada, que ab prou feines troba quatre defensors vells, y que la tendència des-centralisadora, regionalista, autonomista, fa progressos constants y pronunciat. Y aquets progressos els fa, no ja entre'ls ideolegs, o entre'ls partits d'oposició, sinó entre'ls polítics directors de la República, entre'ls agrupaments que governen. ¿Coneixeu, vosaltres, catalanistes tradicionals, el projecte que tenia preparat en Briand sobre la reconstitució de les regions? Aquet projecte anava, en materia de descentralisació y d'autonomisme, molt més lluny que'l famós projecte d'en Maura sobre les Mancomunitats y que'l projecte minso que sembla ha de presentar en Canalejas.

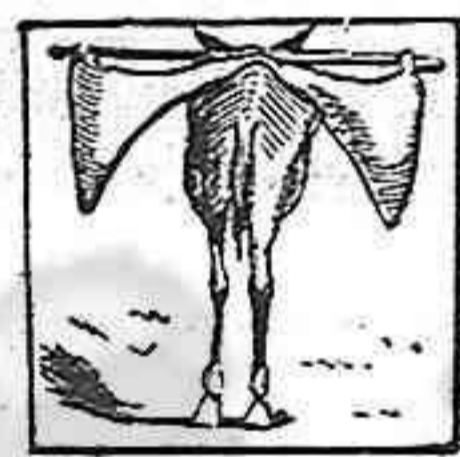
Si això són tendencies, hi ha també fets. Aquí teniu l'introducció de l'ensenyansa de l'història local en les escoles primaries franceses. Els catalans de Fransa, els rossellonesos, tenen en les seves escoles, desde'l primer de Janer d'enguany, l'assignatura d'història del Rosselló. Aquí, a la Catalunya-espanyola, l'història de la nostra patria no es ensenyada en les escoles del Govern. Y encara es més important l'admissió de la llengua catalana a la Sorbona, a l'Universitat de París, ont ha estat rebuda ab tots els honors ab motiu d'haver desenrotllat en català, l'Amadeu Pagès, la seva tesi doctoral.

Catalanistes que sentiú antipaties anti-franceses, no per esser avensada la Fransa, sinó per creurela rabiosament centralista: atureu-vos un moment a fer revisió dels vostres prejudicis.

FULMEN

REPICS

É tota la gracia del món lo que acaba de succeirli a l'arcalde de Palma de Mallorca.

Velsaquí que l'home, pera poder ab tota comoditat al-sar en lloc convenient una estatua a don Jaume el Conquistador, ordenà y portà a cap l'enderrocament de la Porta de Santa Marguerida.

Realisada l'operació, el senyor arcalde, tot satisfet, envia una missiva al rei, fentli saber l'acort y sollicitant al mateix temps la seva cooperació pera aixecar el monument al brau don Jaume.

Y ¿saben què ha succeit? Pues, ni més ni menos que lo següent: En nom de Sa Magestat, el marquès de la Torrecilla ha contestat a l'arcalde, dientli dues coses:

Primera: Que agraeix extraordinariament la seva comunicació. Y,

Segona: Que sent moltíssim que s'hagi tirat a terra la Porta de Santa Marguerida, monument nacional «que mereixia ser conservat».

En quant a la qüestió dels centims, ni una paraula.

**

Sembla que, a hores d'ara, l'arcalde de Palma ha llegit ja dos o tres cents cops la referida carta.

Y fins s'assegura que, després de llegirla, cada vegada diu lo mateix:

—¡Remil... herbetes!... ¡Vetaquí lo que té el no enterarse previament de les coses!

Una mica intrigats, llegim en un diari: «Durante su corto mando, Jara, dictador del Paraguay, se imponía por la fuerza á los diputados, á los ministros, á los funcionarios y también á las actrices extranjeras que iban á trabajar á la capital de la república.» Be; però falta saber una cosa. L'imposició d'en Jara sobre funcionarios, diputados y ministros, ¿era de la mateixa naturalesa que la que exercia sobre les artistes de teatre?

Una colla d'agricultors del flamant «Institut Català de Sant Isidre» ha anat a casa el Bisbe a demanarli que fassi fer rogatives pera que ploqui.

Sempre'ns havíem cregut que'ls de l'«Institut» eren pagesos, però no'ns pensavem que'n fossin tant.

S'acaba d'inaugurar un centre lerrouxiista a la vila de La Escala. ¡Ara sí que aviat seran a dalt, doncs!... Ja són a l'escala...

En lloc en passen tantes com en el món. De Logroño ha vingut expressament el pare Dálmau a l'objecte de predicar *Les set paraules*.

¿Pera dir «set paraules», venir de tan lluny? Podia haverles enviades per telegrama y encara n'hi sobraven vuit pera donar expressions al bisbe.

Els conservadors barcelonins han obert una suscripció pera fer un retrat d'en Maura, que volen col·locar al seu saló d'actes.

Si ab la tal suscripció passa com ab el cèlebre album de l'atentat, ja tardarà a veure's mapada la fesomia, don Anton.

Aleshores no acabaven mai de donar firmes...

¡Què faran ara, tractantse de donar diners!

Ahir el doctor Laguarda degué rentar els peus a dotze pobres; dotze pobres triadets, escullits, com si ho vegessim.

Referent a la pintoresca escena del *lavatori*, contava un bisbe molt popular que una vegada, a l'acabar de netejar els peus a un dels mixtificats apostols, va dirli aquet tot seriós:

—Escolti. Eminencia... De passada, ¿que no'm podria tallar aquest ull de poll?

Un capellà noucentista. Mossèn Lluís, del bisbat de Barcelona, acostumava a dir la missa primera, a dos quarts de cinc de la matinada.

Un dia va dirli un amic: —¡Quina molestia!... Deu serte molt pesat haverte de llevar tan demati...

—¡Cà, home!—respongué ell.—¡Si es comodat!... Me ve molt be... ¿No veus que en aquella hora surto de *La Buena Sombra*?

Sentint campanes...

El malhaurat director d'orquestra Alibert Cotó, estava dirigint un dia un ensaig de conjunt de la bonica sarsuela d'en Breton *La verbena de la Paloma*. Alguns artistes amics del mestre l'havien compromès pera un «bolo» en una població de la costa; això vol dir que era una companyia feta a cuita-corrents.

Varen comensar, y el mestre, ab el gest de nerviositat, demostrava que tant els musics com els comedians anaven a tres quarts de quinze.

A l'arribar al cant aquell de: «*El niño está dormido; acuéstate, mujer*», en Cotó clava un cop de batuta al faristol y, ab tota tranquil·litat, diu, dirigintse als musics y al cantant:

—Ei, ei, ei! Si vostès apretén tant, y tu cries d'aquesta manera, la criatura se'ns despertarà!

Cada vegada que'l cèlebre Washburn sentia algú que, pera anomenar a Deu, deia el Salvador, ell responia:

—¿Voldrieu tenir l'amabilitat de dirme de què l'ha salvat, al món, el Salvador?... No l'ha salvat de la tirania... No l'ha salvat de l'esclavatge... No l'ha salvat de la superstició, ni de la pobresa, ni del sofriment, ni del pecat... ¿de què l'ha salvat, doncs?

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN EL NUMERO 2238

- 1.ª XARADA I.—*Alcassaba*.
- 2.ª ID. II.—*Casada*.
- 3.ª ID. III.—*Orella*.
- 4.ª ANAGRAMA.—*Sorgi-Sigró*.
- 5.ª TARGETA I.—*Les esposalles de la morta*.
- 6.ª ID. II.—*Lo collaret de perlas*.
- 7.ª JEROGLIFIC.—*Astres*.

XARADES

I
En la segona tercera una lletra trobaras

en la total, molt cetera; y una bestia molt lleugera en l'hu tres repararas.

JOAN ANTIC PUQUI

II

Es la primera vocal, la segona es negació, de la tres tothom té pò y la tot es animal.

UN PAVERO

III

Animal de molta estima la prima; nota musical l'Ambrós diu que es dos; també diu que es nota en Pere la tercera. Lector ara'm desespera solsament l'imaginar que un nom de dona formar se pot ab l'hu dos tercera.

S. ODRIC

TARGETA

ADRIÀ B. NOLLA

Les precedents lletres, combinades degudament expressen el títol d'una hermosa comedia catalana.

PAKAT ILLA II

ANAGRAMA

—Miri, posi al nen total el tot, perquè no s'embruti.
—Oh, es que està molt estripat.
—¿Y això què hi fa, dona?... ¡cusí'li!

MANEL B. FONTÁS

CONVERSA

—¿Vols venir, Isaac, a la festa major?
—Sí. ¿A quina anirem? ¿A la de Figueres?
—No, home; a la que t'acabo de dir.

NARCÍS VILA Y MINOBIS

JEROGLIFICS

I

Nota
Nota Nota
A

R. A. (a) PAU DE LES CALSES CURTES

II

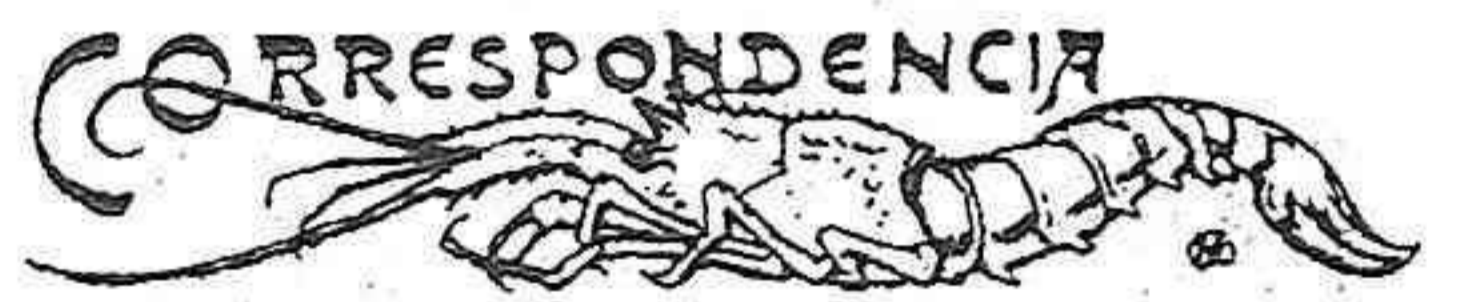
LI
Pep Serradell
I I
D
LA RO
home

PEP SERRADELL

III

ADI NOTA
A I

NICK CARTRÓ

Cavallers: Joaquim Puig: El segon m'agrada més que'l primer. Això vol dir, senzillament, que l'un và a la panera y l'altre a la cartera.

P. Perdàl: Lo que envia no'm convé. Les solucions no estan mal. Està vist que vostè es un endevinaire. ¡Arriba, joven!—Pep Cistellé: L'epigrama està millor d'idea que de forma. Els altres versos no van ni ab funicular ni ab cremallera.—P. Queraltó, Tolosa: La que fa dos me va molt millor que la que fa hu; però potser vagin una y altra, convenientment arregladetes, s'entén.—Un veí de Tarragona: Les cartes han de venir firmades, si vol que les llegim, y ab major motiu si té la pretensió de que se li publiquin.—E. C.: Resulta bastant inintel·ligible, a causa sens dubte de les faltes de sintaxis. Ademés, me semblen masses virulencies pera tan escas motiu.—J. G.: Potser vagi, escursada; dic escursada perquè aquella virolla del licor podria comprometre'l. No val a descarrillarse, ¿sab?, perquè després ve allò d'en Bernat, endevina qui t'ha tocat, y... nada, que qui gemega ja ha rebut.—Fray Camàndules: Naturalment. ¿Vostè creu que Cristo, avui, fora clerical?... ¡Y cà, home, y cà!... ¡«Cristià» y ab prou feines!—N. Ll.: El sonet no té condicions, y es llàstima, perquè l'assumpte no podia adaptarse millor a la diada.—Ramon Estragués: ¿Epitafis a Nostre Senyor?... No'n necessita. ¿No veu que avui ja ressucita altra vegada?...

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Oim, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

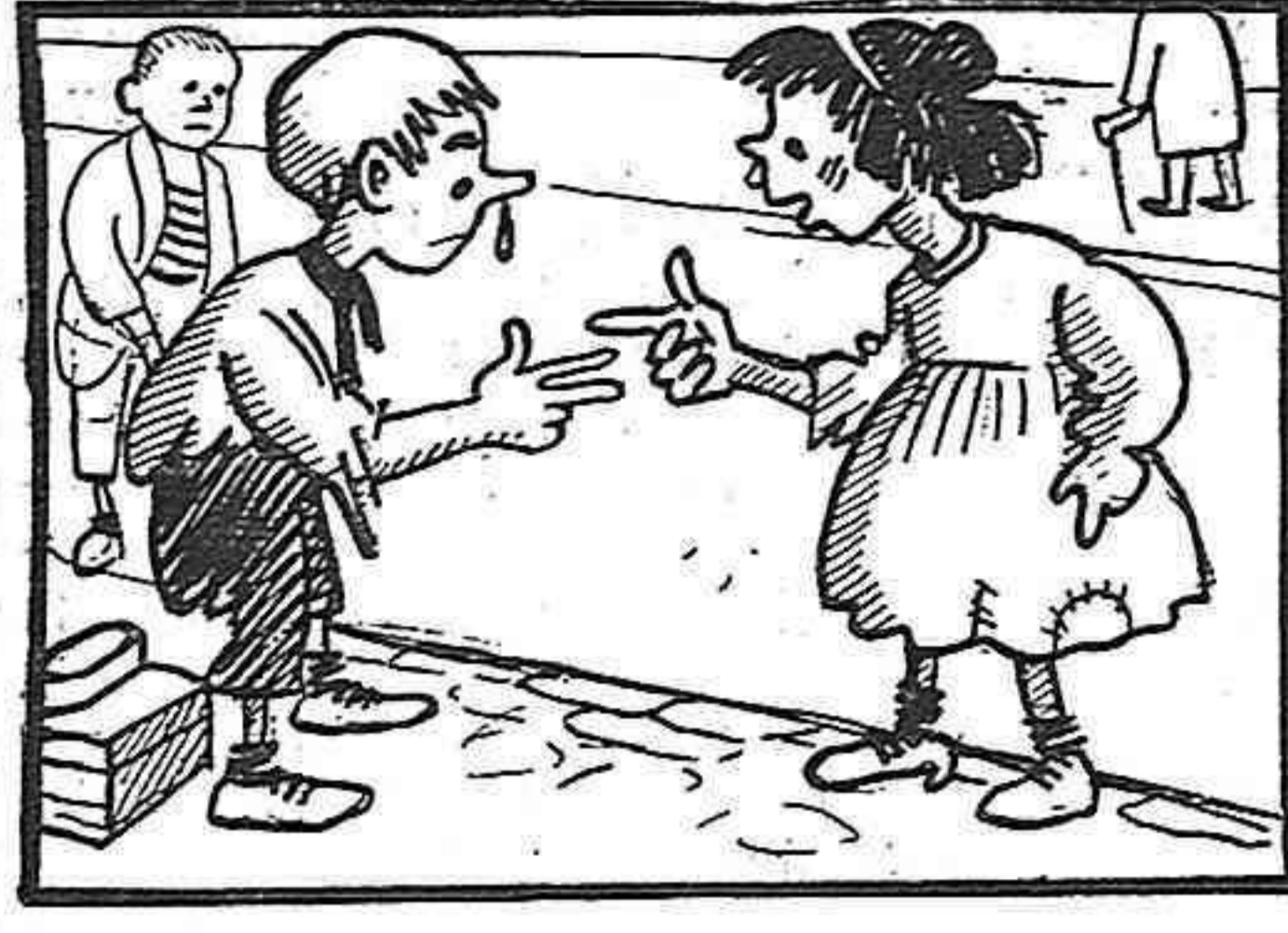
AUCA DE LA "SECUESTRADORA"

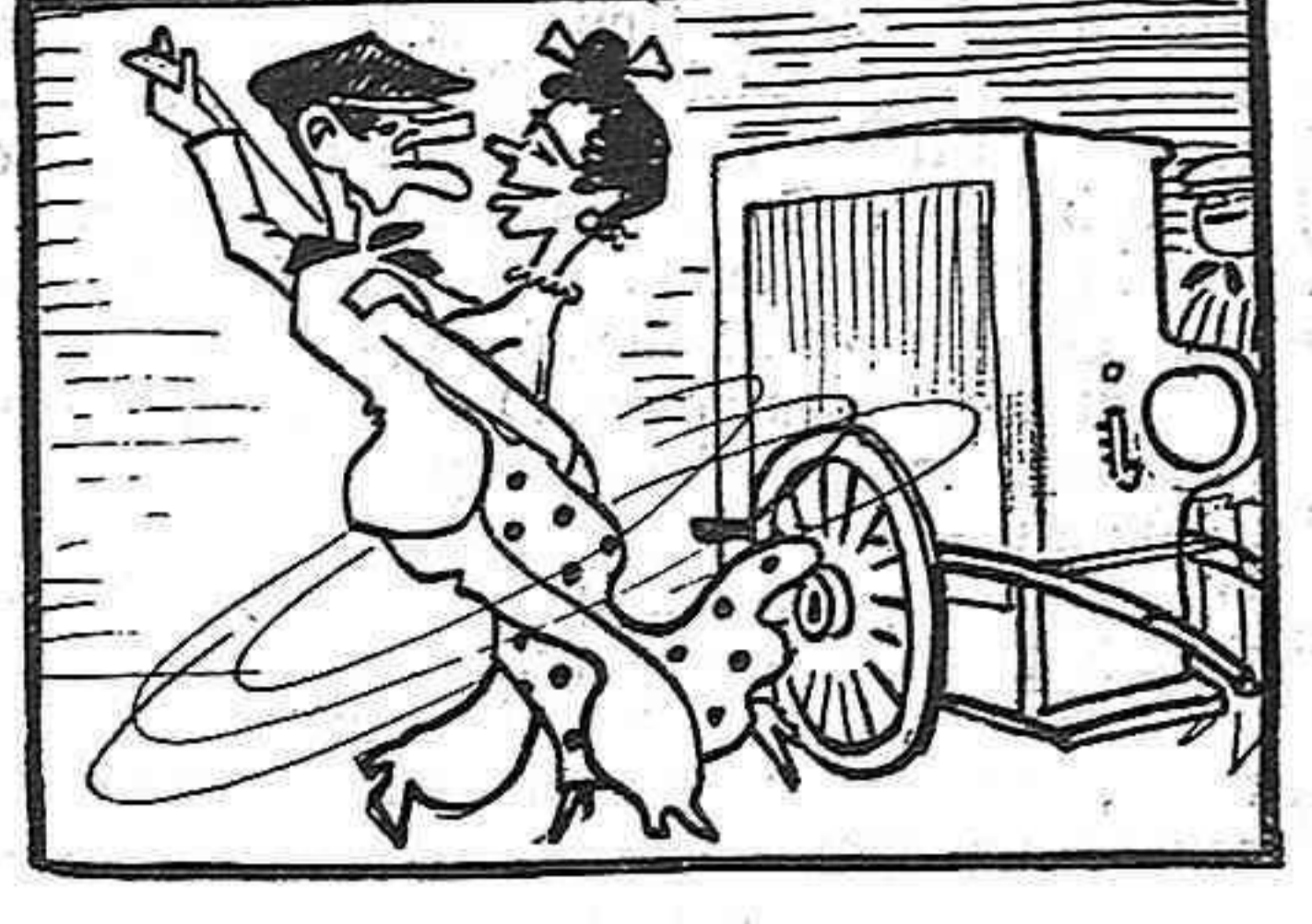
El monstruo que veis aquí es la Enriqueta Martí.

Ya en su tierna mocedad mostraba su crueldad.

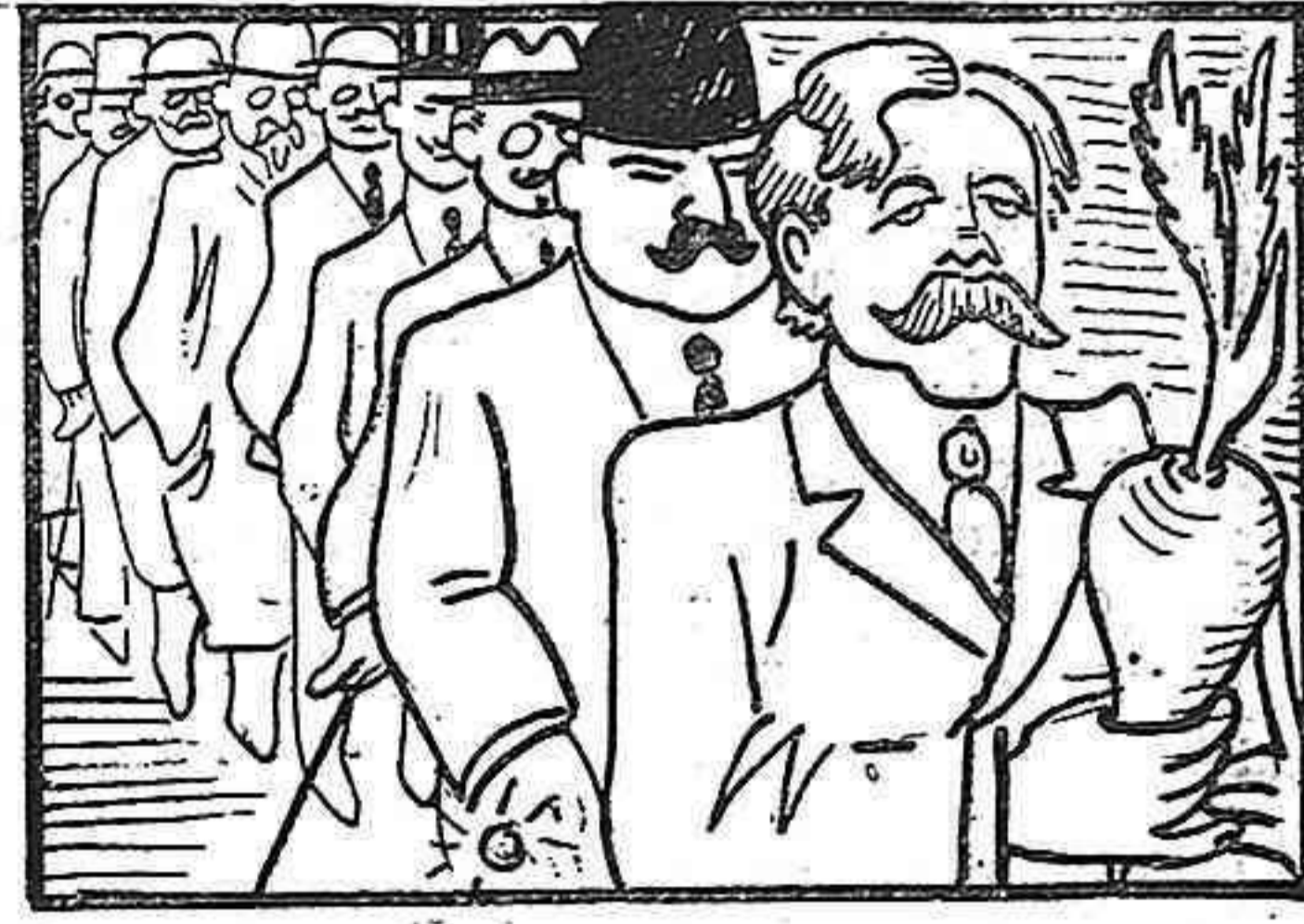
Crecía la jovencuela sin pisar nunca la escuela.

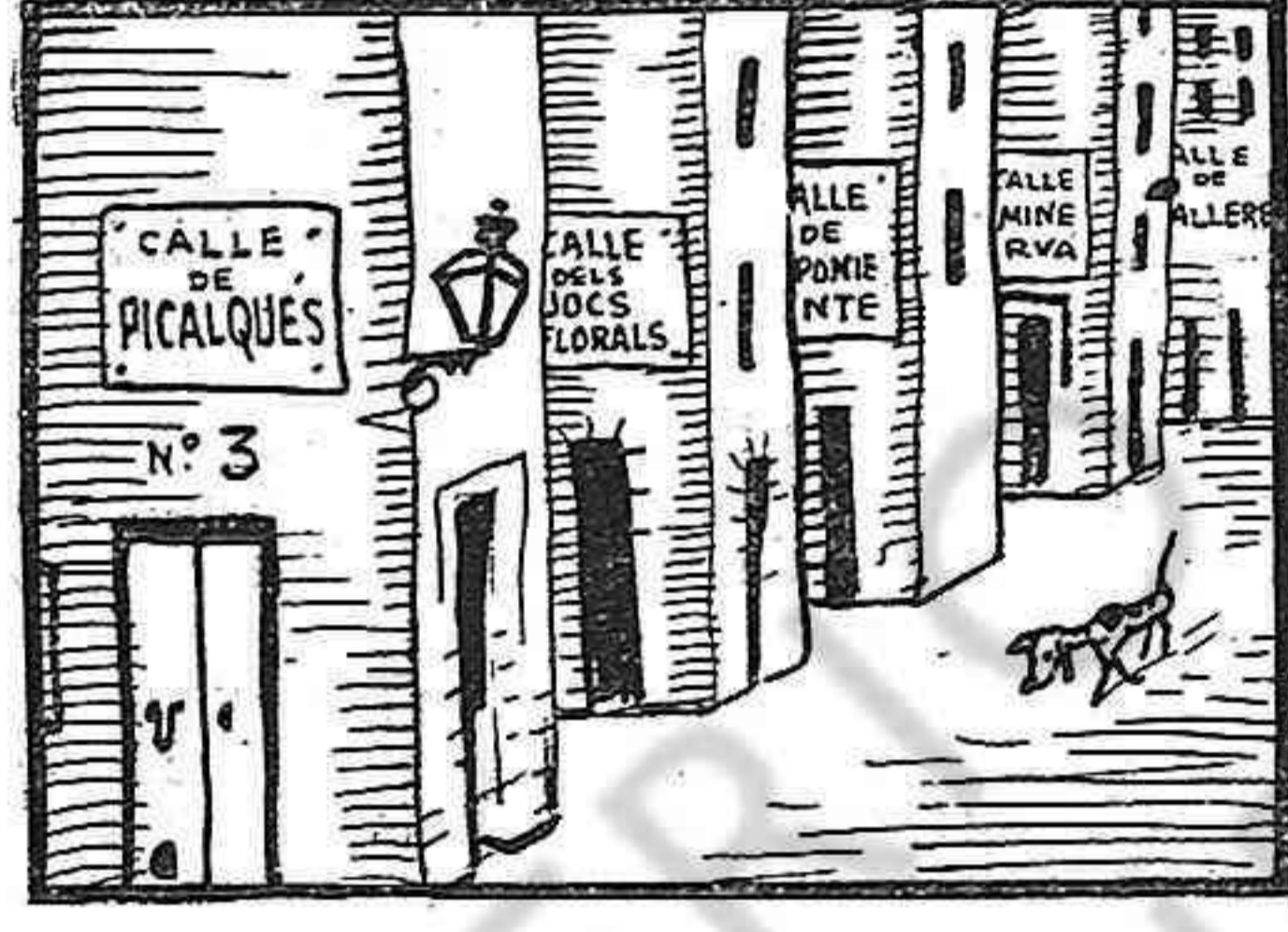
Entre jaleos metida, lanzóse a la mala vida.

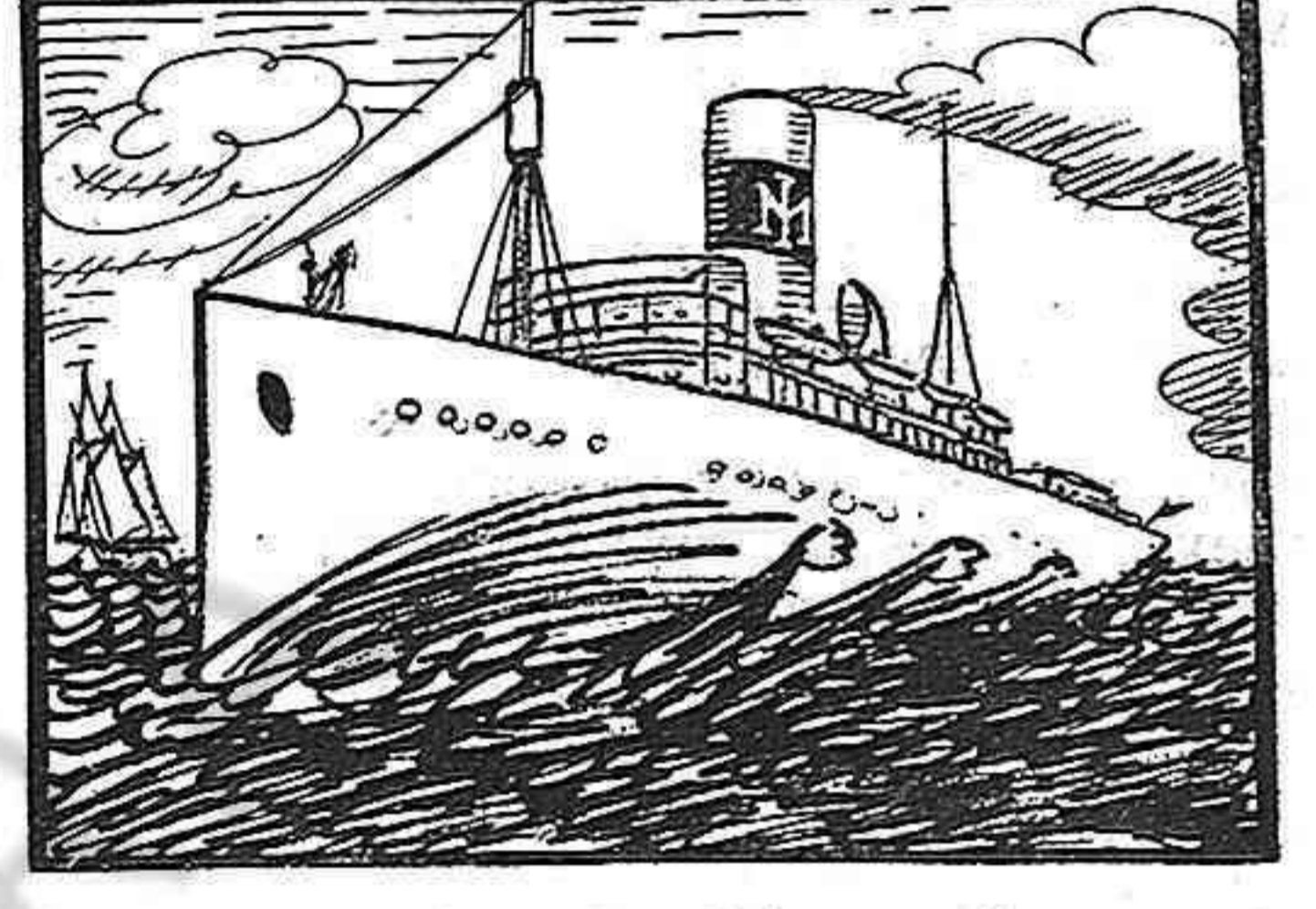
Se dedica con constancia a pervertir a la infancia.

Para su comercio vil tenía cómplices mil.

Por despistar a las gentes vive en sitios diferentes.

Desde San Feliu a Palma corre esta mujer sin alma.

No satisfecha, la fiera, hasta hace de curandera.

Con grasa de criaturas hace ungüentos para unturas.

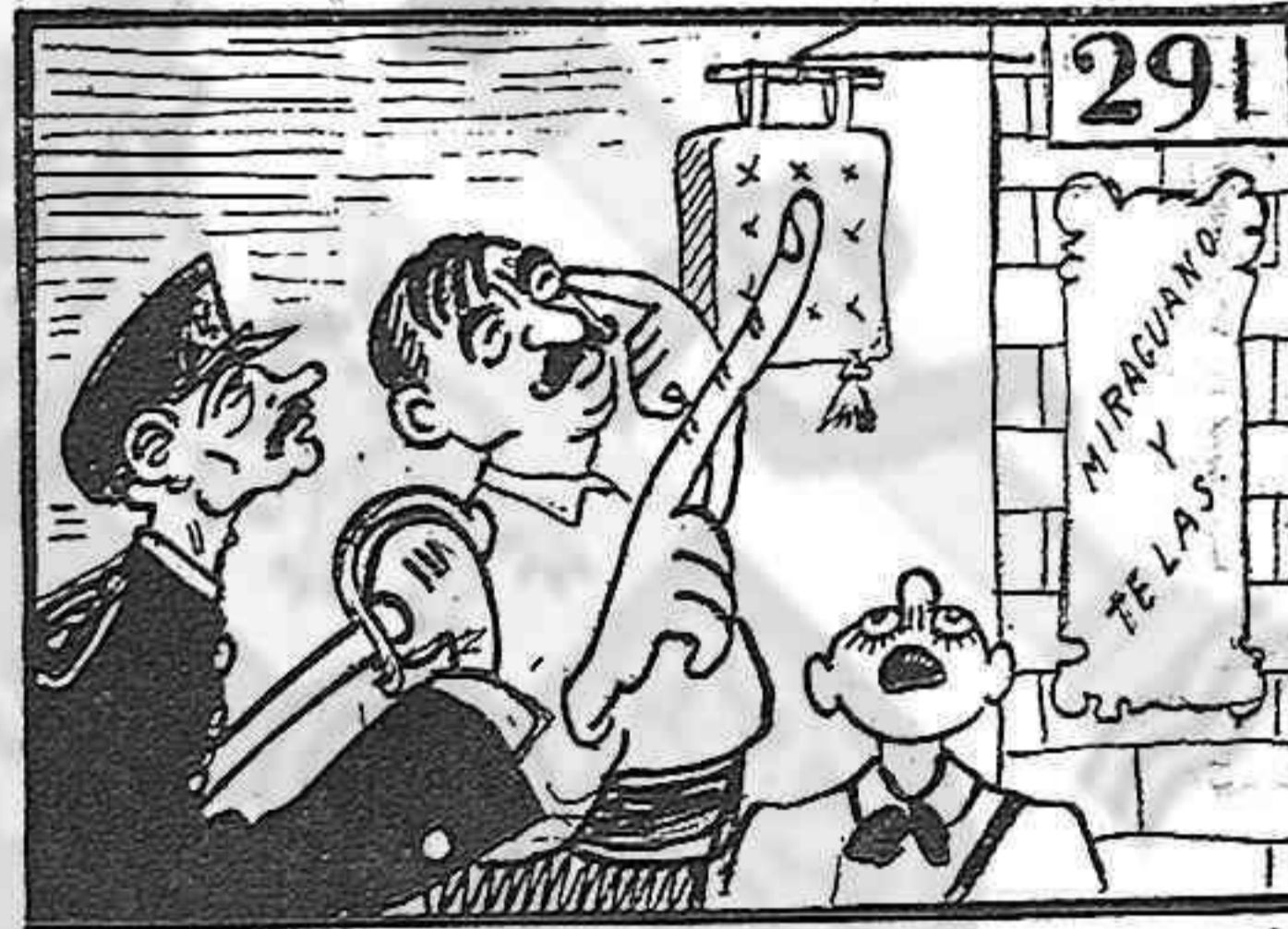
Sacro-coxis y costillas esconde en las buhardillas.

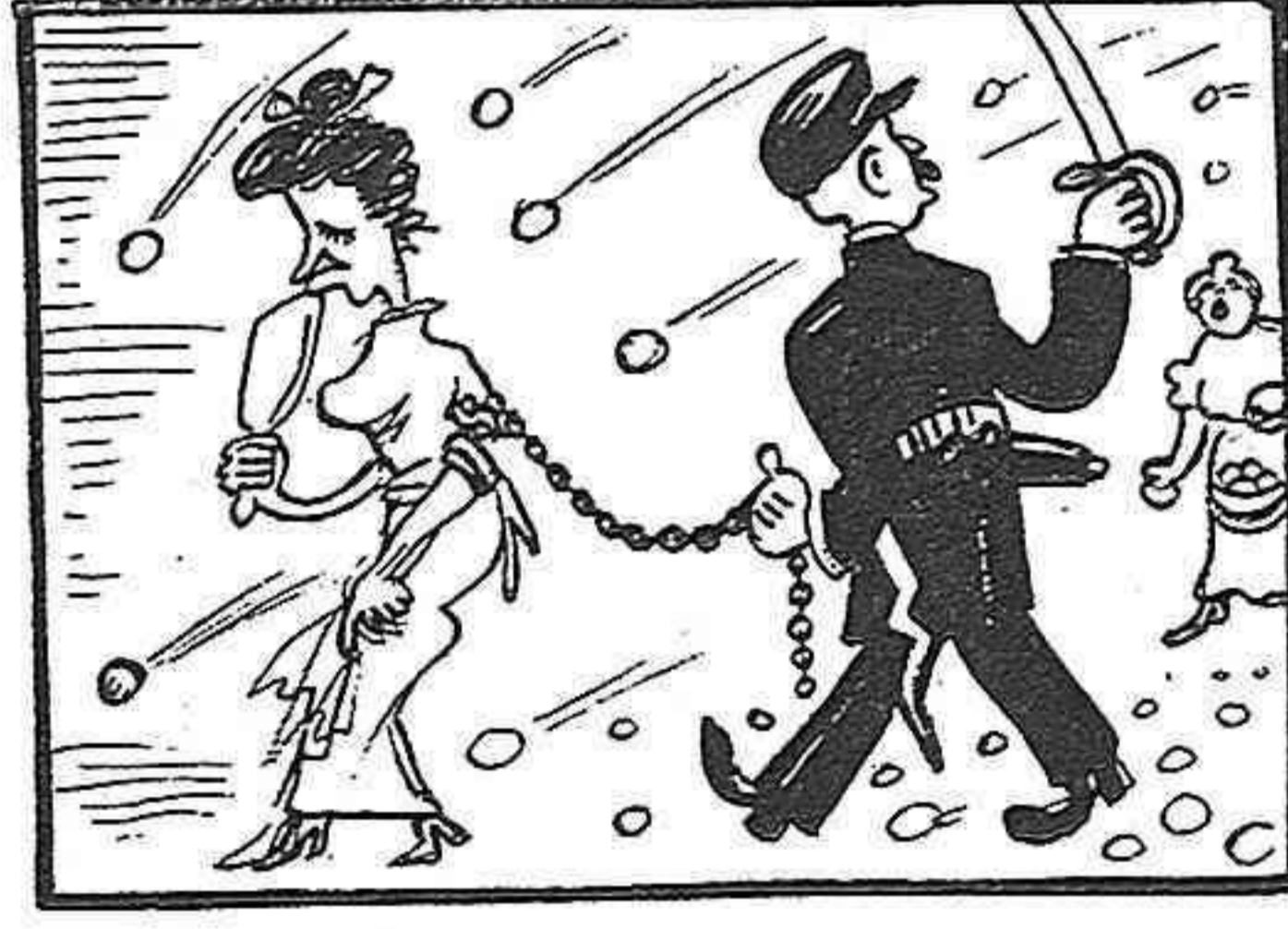
No sabe qué hacer de un hueso y lo envuelve en un Progreso.

Por fin, se descubre un día que a una muchacha escondía.

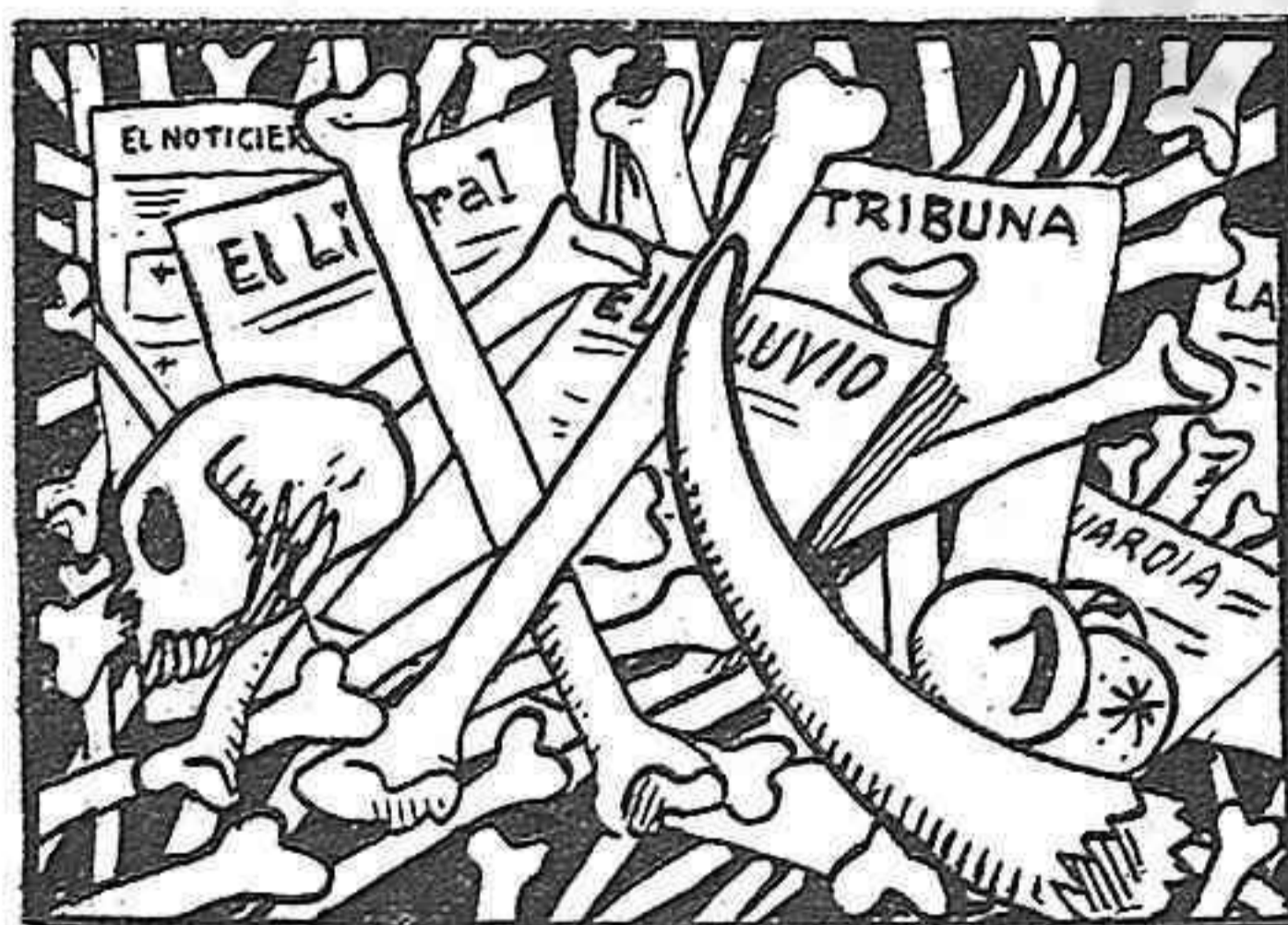
Un gura y un colchonero alzan el grito primero.

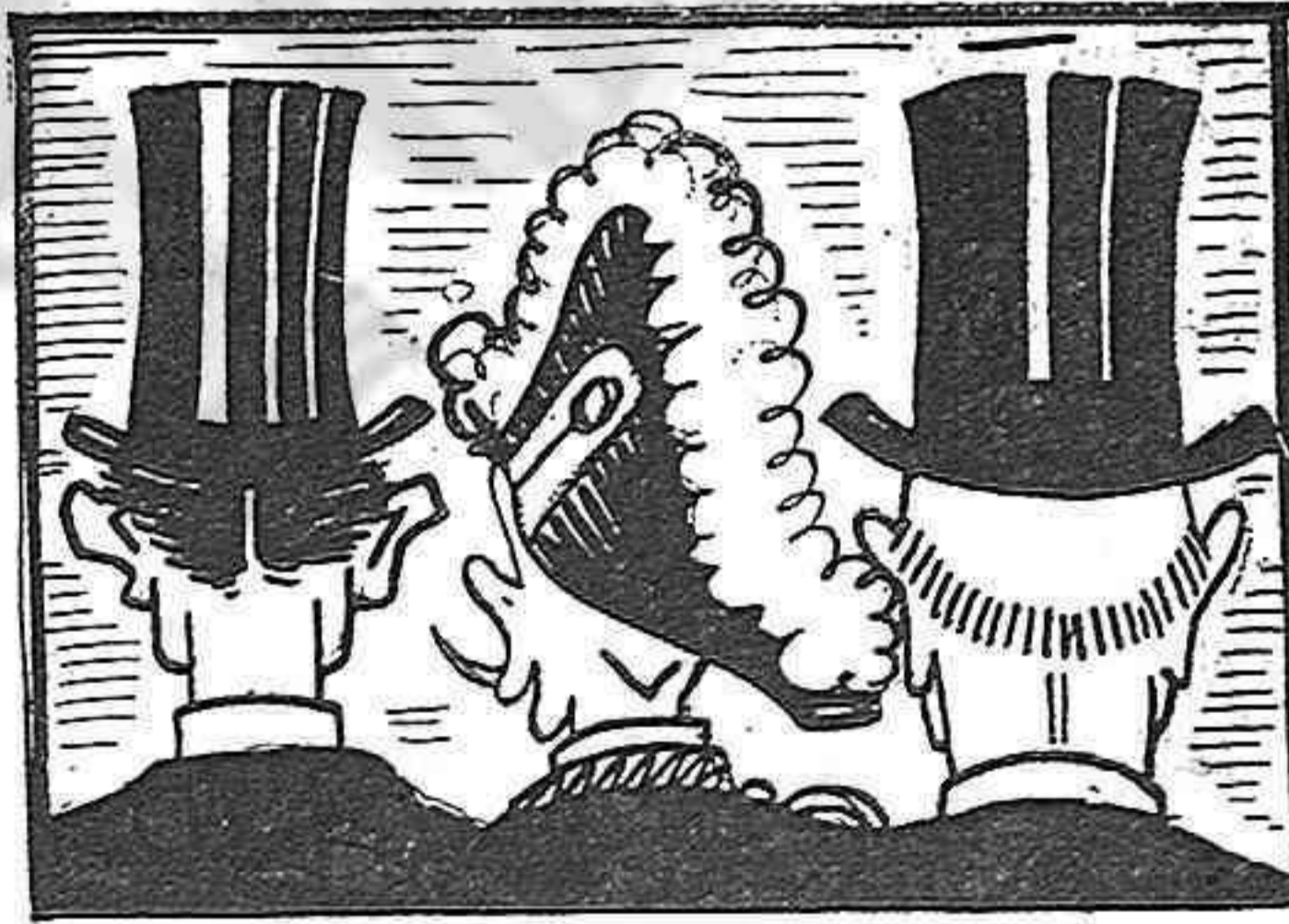
Cuando a la cangri la llevan las mujeres se sublevan.

Habla la niña Angelita y aun más el pueblo se irrita.

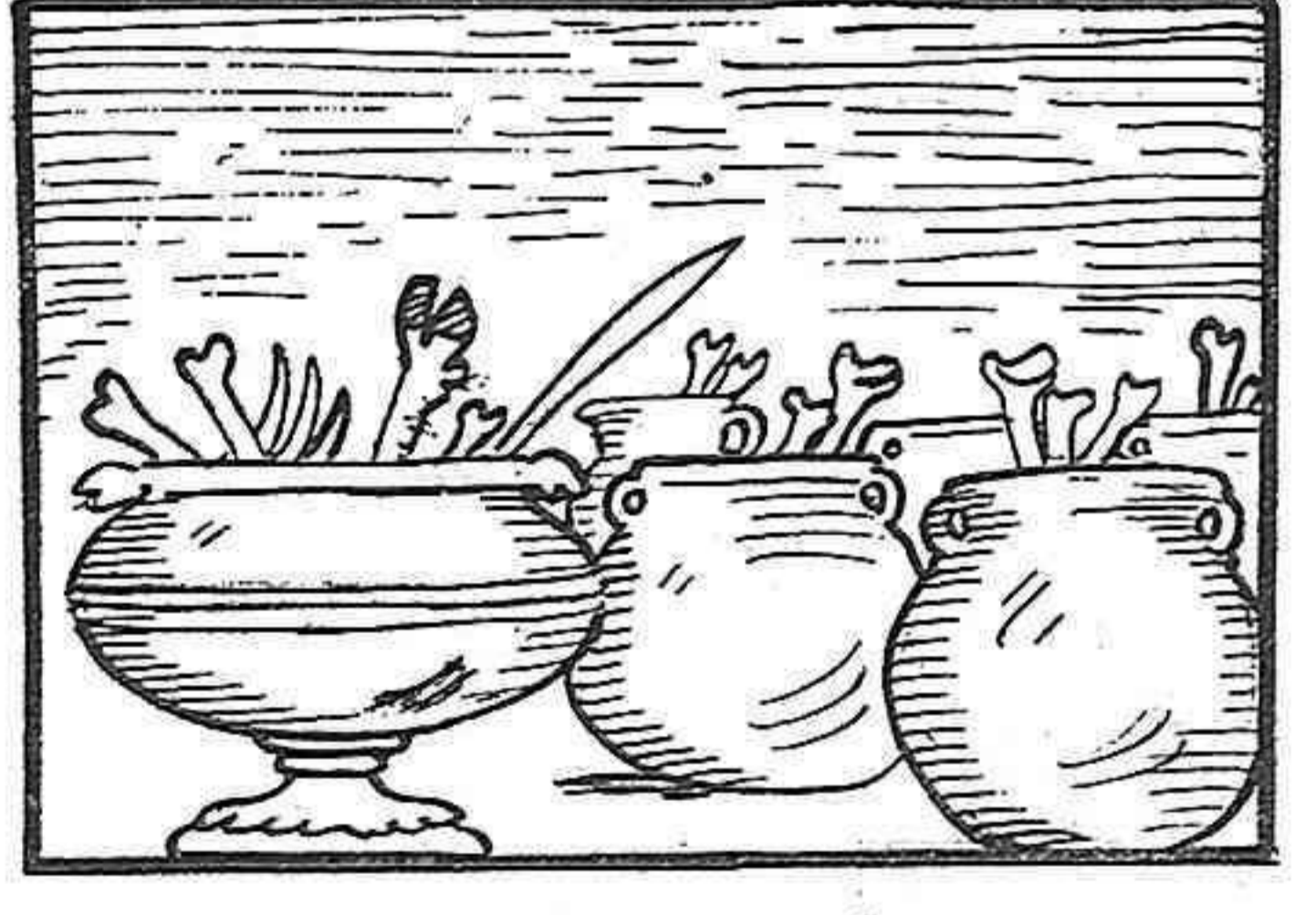
Con tanto y con tanto hueso se arma un lío muy espeso.

Señores encopetados se ven en él complicados.

En un pozo ¡santo cielo! se encuentran matas de pelo.

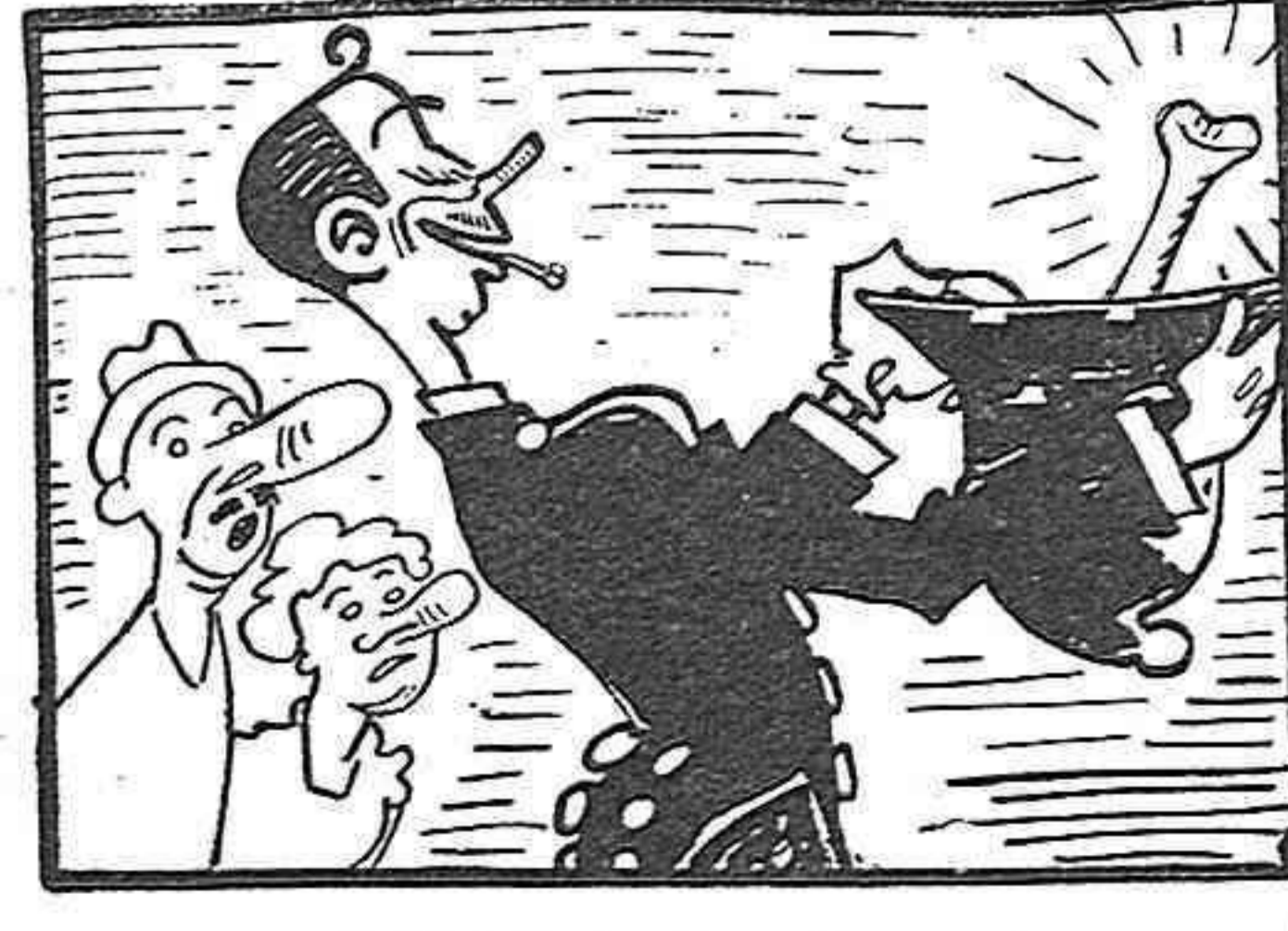
Dentro de ollas y pucheros se hallan huesos verdaderos.

Por no hacer revelaciones finge grandes convulsiones.

Muchos, creyéndola muerta, ya se abocan a la puerta.

Casi acabado el proceso, nos salen con otro hueso.

Mas, por fin, la ciencia opina que son todos de gallina.

(Se continuará.)